

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **121977** (13) **C2**
(51) МПК (2020.01)
G01N 3/00
B65G 15/30 (2006.01)
G01M 99/00

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА ВІНАХІД

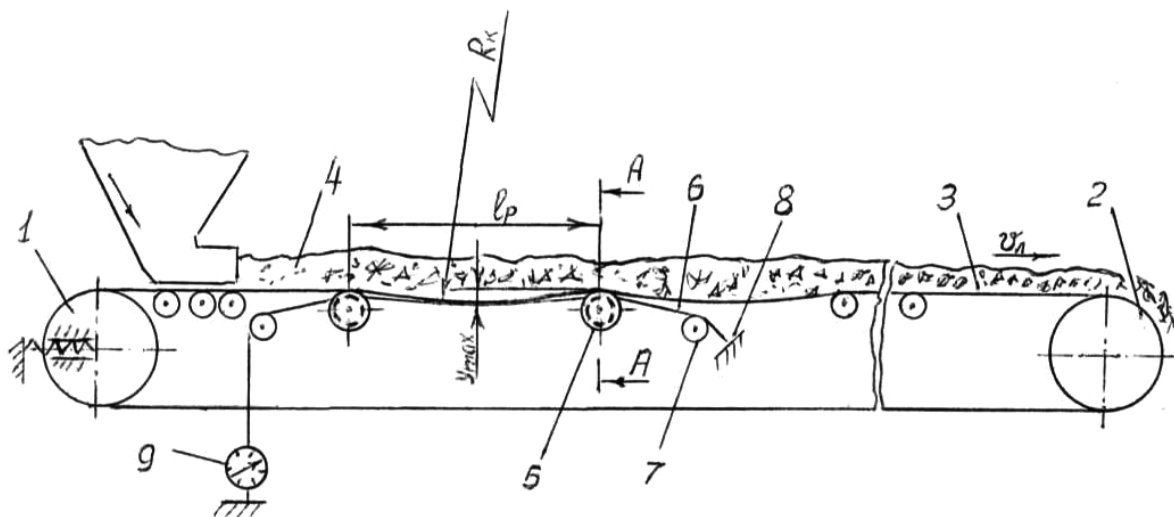
(21) Номер заявки:	а 2017 04974	(73) Власник(и):	ІНСТИТУТ ГЕОТЕХНІЧНОЇ МЕХАНІКИ ІМ. М.С. ПОЛЯКОВА НАН УКРАЇНИ,
(22) Дата подання заявки:	22.05.2017		вул. Сімферопольська, 2-а, м. Дніпропетровськ, 49005 (UA)
(24) Дата, з якої є чинними права на винахід:	25.08.2020	(56) Перелік документів, взятих до уваги експертизою:	Крутонаклонные и вертикальные конвейеры для горных предприятий: Учебн. пособие /В.Ф. Монастырский, Р.В. Кирия, Д.Д. Брагинец, Г.П. Двойчикова, Д.А. Номеровский.- М: ФЛИНТА: Наука, 2015.- С. 91-96
(41) Публікація відомостей про заявку:	10.08.2018, Бюл.№ 15		Биличенко Н.Я. Эксплуатационные режимы ленточных конвейеров / Н.Я. Биличенко, Е.М. Высочин, Е.Х. Завгородний.-Киев: Гостехиздат, 1964.
(46) Публікація відомостей про видачу патенту:	25.08.2020, Бюл.№ 16		RU 2375283 C1, 10.12.2009
(72) Винахідник(и):	Кірія Руслан Вісаріонович (UA), Монастирський Віталій Федорович (UA), Жигула Тетяна Ільївна (UA), Мостовий Борис Іванович (UA), Смірнов Андрій Миколайович (UA), Ларіонов Микола Григорович (UA)		RU 2266855 C1, 27.12.2005
			RU 2307778 C1, 10.10.2007
			JP 4867730 B2, 08.02.2012
			JP 4872588 B2, 08.02.2012

(54) СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ ЗГІНАЛЬНОЇ ЖОРСТКОСТІ КОНВЕЄРНОЇ СТРІЧКИ І ПРИСТРІЙ ДЛЯ ЙОГО ЗДІЙСНЕННЯ

(57) Реферат:

Об'єкт винаходу: спосіб визначення згинальної жорсткості конвеєрної стрічки і пристрій для його здійснення. Галузь застосування: у конвеєрному транспорті для діагностики стрічок. Суть винаходу: здійснюють сукупність вимірів стрічки, розташованої на опорах, а саме, швидкості, максимальної величини прогинання і радіуса кривизни, розраховують та визначають жорсткість конвеєрної стрічки. Технічний результат: забезпечення можливості визначення згинальної жорсткості стрічки при русі, що, як наслідок, знижує погіршність при обліку динамічних процесів на конвеєрі.

UA 121977 C2

Фиг. 1

Спосіб визначення згинальної жорсткості конвеєрної стрічки належить до засобів діагностики конвеєрів.

Відомий спосіб вимірювання циліндрової жорсткості конвеєрної стрічки [Тимошенко С.П., Вийковский-Кригер С. Пластинки и оболочки. М.: Физматгиз, 1963; Расчет прорезиненных лент с учетом напряжений изгиба /П.В. Яковлев //Материалы научно-технического совещания по ленточным конвейерам. - М.: ЦИТИУгля, Госгортехиздат, 1961], що включає визначення жорсткості за формулі:

$$D = \frac{E \delta^3}{12(1-\mu^2)},$$

де E - жорсткість стрічки на розтягування (кг/см прокладки);

i - кількість основних прокладок;

δ - товщина стрічки;

μ - коефіцієнт Пуассона.

Недоліком цього способу є необхідність визначення жорсткості стрічки на розтягування і значення коефіцієнта Пуассона.

Відомий також метод визначення циліндрової жорсткості із застосуванням формули [О жесткости конвейерной ленты при изгибе /Л.В. Коваль, А.С. Овсянников, И.А. Шпакупов //Вопросы рудничного транспорта. Вып. 11 - К.: Недра, 1970. - С. 123-127]:

$$D = \frac{D_3 \alpha}{12(1-\mu^2)},$$

де α - коефіцієнт, значення якого D_3 визначено експериментально для кожного типу конвеєрних стрічок із співвідношення $\alpha = \frac{D_3}{D_m}$ і приведено в таблиці;

де D_3 - експериментальна циліндрова жорсткість;

D_m - теоретична циліндрова жорсткість.

Недоліком такого способу визначення жорсткості стрічки є складність визначення коефіцієнта без погрешностей, які обумовлені геометричними розмірами зразка і реологічними властивостями конвеєрних стрічок.

Найближчим аналогом пропонованого винаходу є спосіб визначення статичної жорсткості стрічки при її вигині під дією навантаження [Крутонаклонные и вертикальные конвейеры для горных предприятий: Учебн. пособие /В.Ф. Монастырский, Р.В. Кирия, Д.Д. Брагинец, Г.П. Двойчикова, Д.А. Номеровский. - М: ФЛИНТА: Наука, 2015.- С. 91-96].

Жорсткість визначається шляхом навантаження конвеєрної смуги, що спирається на роликкоопори, по формулі:

$$C = \frac{P}{y_{cm}}$$

де P - навантаження на стрічку; y_{cm} - статичне прогинання стрічки під навантаженням.

Недоліком такого способу визначення жорсткості стрічки при вигині є відсутність обліку динамічної складової, що виникає при русі стрічки з вантажем.

Відомий пристрій для визначення жорсткості конвеєрної стрічки, що включає конвеєрний зразок шириною b і завдовжки l , що спирається на опори з кожною з бічних сторін і вільно провисає по краях. Зверху на конвеєрну стрічку встановлюється навантажувач, який передає навантаження на стрічку в двох крапках на відстані A від опор. Для визначення циліндрової жорсткості вимірюють прогинання стрічки і навантаження. [О жесткости конвейерной ленты при изгибе /А.В. Коваль, А.С. Овсянников, И.А. Шпакунов //Вопросы рудничного транспорта. Вып. 11 - К.: Недра, 1970. - С. 123-127].

Недоліком вказаного пристрою є неможливість вимірювати жорсткість стрічки при її русі.

Найближчим по технічному рішенняню є пристрій, що включає привідний і натяжний барабани, стрічку, яка їх огинає, роликкоопори, які встановлені на рівній відстані від барабанів. Між роликкоопорами на стрічці знаходиться навантажувач, який впливає на стрічку як постійним, так і циклічним навантаженням. Під стрічкою розставлені датчики вимірювання прогинання стрічки з навантаженням [Биличенко Н.Я. Эксплуатационные режимы ленточных конвейеров /Н.Я. Биличенко, Е.М. Высочин, Е.Х. Завгородний. - Киев: Гостехиздат, 1964. -250 с.].

Недоліком такого пристрою є неможливість вимірювання прогинань стрічки під навантаженням при її переміщенні, оскільки навантажувач зміщуватиметься і значення прогинань змінюватимуться.

В основу винаходу поставлена задача удосконалити спосіб визначення згинальної жорсткості конвеєрної стрічки при її русі шляхом додаткового вимірювання прогинання в різних точках контуру, побудови радіуса кривизни і вимірювання швидкості стрічки, що забезпечує можливість визначення згинальної жорсткості при русі стрічки і, як наслідок, знижує погрішність при обліку динамічних процесів на конвеєрі.

Поставлена задача розв'язується тим, що в способі визначення згинальної жорсткості конвеєрної стрічки, що включає вимір величини прогинання нерухомої конвеєрної стрічки з вантажем, розташованої на опорах, згідно з винаходом, при русі стрічки вимірюється швидкість, максимальна величина прогинання і радіус кривизни, та визначається жорсткість по формулі:

$$C = P \left(\frac{1}{y_{н.маx}} + \frac{2}{g R_k y_{р.маx}} \right),$$

де P - навантаження на стрічку;

$y_{н.маx}$, $y_{р.маx}$ - відповідно, максимальні прогинання нерухомої стрічки і в русі;

R_k - радіус кривизни стрічки;

v_l - швидкість переміщення стрічки;

g - прискорення вільного падіння.

Особливістю способу визначення згинальної жорсткості конвеєрної стрічки є можливість діагностувати зміни жорсткості при її переміщенні, шляхом вимірювання швидкості руху v_l , максимальної величини прогинання $y_{маx}$ та навантаження P і будують радіус кривизни стрічки R_k у вписаному колі по l_p (l_p - крок ролюкоопор) і $y_{маx}$ та визначається згинальна жорсткість стрічки $C = f(v_l, R_k, y_{маx}, P)$ по таблиці, що дозволяє при розрахунках (наприклад, пуск стрічкових конвеєрів, міцність стрічки, крок ролюкоопор та ін.) враховувати вплив зміни жорсткості стрічки при її русі.

В основу запропонованого пристрою для здійснення способу згинальної жорсткості конвеєрної стрічки поставлена задача провести вимірювання величини прогинання і навантаження її при русі нерозтяжної гнучкої нитки, яка розташована в циліндрових канавках ролюкоопор, що забезпечує можливість визначення згинальної жорсткості при русі стрічки і, як наслідок, знижує погрішність при обліку динамічних процесів на конвеєрі.

Поставлена задача вирішується тим, що в пристрої за визначенням згинальної жорсткості конвеєрної стрічки, що включає привідний і натяжний барабани, навантажену нерухому стрічку і датчик для вимірювання її прогину між ролюкооперами, згідно з винаходом, на ролюкооперах з циліндровими канавками протягнута нерозтяжна гнучка нитка, яка огинає контур стрічки, що рухається, і спирається на відхиляючі шків, причому нитка з одного боку затиснута, а з іншого - приєднана до датчика натягнення.

Конструктивною особливістю пристрою є вимірювання на швидкості стрічки величин прогинання та навантаження гнучкої нерозтяжною ниткою, яка пропущена під стрічкою і огинає її контур, та будується радіус кривизни R_k , у вписаному колі і дані заносяться в таблицю для визначення згинальної жорсткості, що дозволяє визначити динамічну жорсткість і оптимізувати розрахунок конвеєрної стрічки на міцність і динамічне навантаження.

На фіг. 1 представлений загальний вигляд пристрою для здійснення способу визначення згинальної жорсткості конвеєрної стрічки, на фіг. 2 - переріз А-А на фіг. 1, що включає натяжний 1 і привідний 2 барабани, стрічку 3 з вантажем 4, що спирається на ролюкоопори 5, які забезпечені циліндровими канавками. Під стрічкою 3 в канавках пропущена нерозтяжна гнучка нитка 6, що спирається на шків 7 і затиснена в спеціальній муфті 8. Натягнення нитки 5 вимірюється датчиком натягнення 9.

Пристрій для здійснення способу визначення згинальної жорсткості конвеєрної стрічки працює наступним способом.

Спочатку тарують датчик натягнення 9 залежно від вантажу 4 і вимірюють швидкість v_l , максимальну величину прогинання $y_{н.маx}$ і $y_{р.маx}$ та радіус кривизни R_k стрічки і, таким чином, в таблиці визначають жорсткість конвеєрної стрічки, розрахованої теоретично із залученням даних вимірювання.

Ефективність вживання пристрою для здійснення способу визначення згинальної жорсткості залежить від потреби вимірювання навантаження, натягнення нитки і швидкості переміщення стрічки. Вживання заявленого пристрою дозволяє з достатньою для практичних розрахунків точністю визначити значення згинальної жорсткості конвеєрної стрічки і врахувати одержані результати для перевірочних розрахунків на міцність.

ФОРМУЛА ВИНАХОДУ

1. Спосіб визначення згинальної жорсткості конвеєрної стрічки, який включає вимір
 5 максимальної величини прогинання нерухомої конвеєрної стрічки з вантажем, розташованої на
 опорах, який **відрізняється** тим, що приводять конвеєрну стрічку у рух, вимірюють її швидкість,
 максимальну величину прогинання і радіус кривизни та визначають жорсткість по формулі:

$$C = P \left(\frac{y_{n, \max}}{y_{p, \max}} + \frac{g R_k}{g R_k y_{p, \max}} \right),$$

де P - навантаження на стрічку;

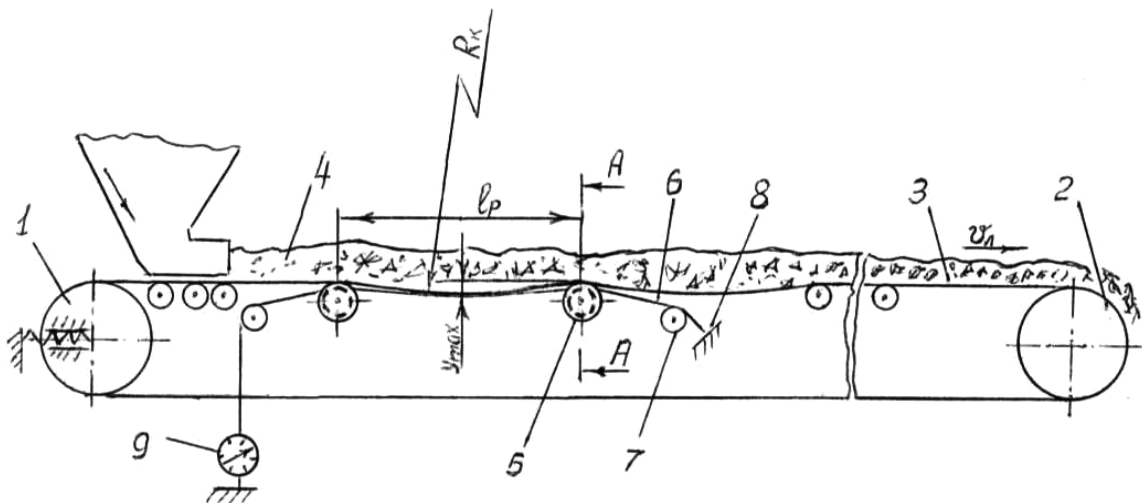
- 10 $y_{n, \max}$, $y_{p, \max}$ - відповідно, максимальні прогинання стрічки нерухомої і в русі;

R_k - радіус кривизни стрічки;

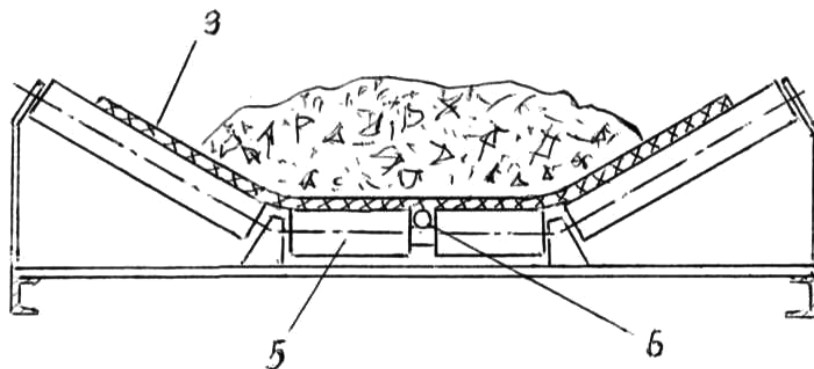
v_l - швидкість переміщення стрічки;

g - прискорення вільного падіння.

- 15 2. Пристрій визначення згинальної жорсткості конвеєрної стрічки, який включає привідний і
 натяжний барабани, навантажену конвеєрну стрічку, що спирається на роликоопори, і датчик
 для вимірювання її прогину між роликоопорами, який **відрізняється** тим, що на роликоопорах
 виконані циліндрові канавки, в яких розміщена нерозтяжна гнучка нитка, що огинає контур
 конвеєрної стрічки і спирається на відхиляючі шків, причому нитка з одного боку затиснута в
 муфті, а з іншого - приєднана до датчика натягнення.

Фиг. 1

Фиг. 2

Комп'ютерна верстка Л. Литвиненко

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України,
вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601